

UVOD

Konvertibilnost valute predstavlja sposobnost jedne valute da se relativno lako zameni za drugu valutu ili za zlato.

Da bi jedna valuta mogla postati konvertibilna iza nje mora da stoji stabilna privreda, platni bilans ne sme da pokazuje veći i dugotrajniji deficit. Za konvertibilnost valute potreban je i određeni stepen političke stabilnosti u zemlji. Ukoliko zemlja proglaši svoju valutu konvertibilnom, a za to nisu ispunjeni uslovi, nacionalna privreda trpi štete od takvog čina, što može dovesti do gubljenja poverenja u datu valutu i suspenzije konvertibilnosti. Za nacionalnu privredu je bolje da ima stabilnu nekonvertibilnu valutu, nego konvertibilnu, a slabu.

U početku se pod konvertibilnošću podrazumevala slobodna zamena papirnog novca za zlato (zlatna konvertibilnost). Danas se sa pojam konvertibilnosti odnosi na sposobnost jedne valute da bude zamenjena za drugu valutu (devizna konvertibilnost).

Konvertibilnost može biti potpuna i ograničena, tj. unutrašnja i spoljašnja. Pod potpunom konvertibilnošću podrazumevamo neograničenu sposobnost da jedna valuta može da se zamenjuje za druge valute. Ograničena konvertibilnost podrazumeva da postoje ograničenja u razmeni nacionalne valute jedne zemlje za valute drugih zemalja. Spoljna konvertibilnost predstavlja mogućnost nerezidenta da valutu neke zemlje može slobodno da zameni u druge valute po službenom kursu. Ova konvertibilnost je samo za tekuće transakcije, na temelju čl. VIII Statuta MMF-a, po kojemu su sve članice dužne da otkupe devize stečene na osnovu robno- uslužne razmene među tim zemljama. Unutrašnja konvertibilnost predstavlja pravo rezidenata date zemlje da mogu slobodno da razmenjuju svoje domaće valute za valute drugih zemalja za tekuća plaćanja. I kod spoljne i kod unutrašnje konvertibilnosti postoje, ili mogu postojati, različiti stepeni te konvertibilnosti zavisno od mera deviznog i robnog režima, te od propisa koji regulišu kretanja kapitala (transfer kapitala).¹

¹ Dvornik I., Konvertibilnost dinara, Poduzeće- banke, Zagreb, 1978

Postoje dva koncepta **konvertibilnosti**:²

1. Klasičan – javlja se u novčanim sistemima metalnog standarda. Predstavlja obavezu zamene nacionalne valute za metal, po zvanično utvrđenoj fiksnoj ceni metala.

2. Savremeni – javlja se u papirnom standardu i predstavlja obavezu zamene za drugu nacionalnu valutu po utvrđenom deviznom kursu.

Sa ekonomskog stanovišta, konvertibilnost predstavlja pokretački impuls koji usmerava privredni mehanizam da funkcioniše na određeni način tj. u pravcu ostvarivanja stabilnosti valute. Konvertibilnost predstavlja određeni kompletni mehanizam privređivanja.

Konvertibilnost valute može da postoji i pri fluktirajućem i pri fiksnom deviznom kursu, ali je mnogo lakše da se održava pri fluktirajućem deviznom kursu.

Prelaz sa klasične na savremenu konvertibilnost je bio postepen. Svakom spletu monetarnih i privredno – političkih okolnosti, odgovarao je određeni mehanizam konvertibilnosti. Može se reći da proces evolucije valutne konvertibilnosti stalno traje, jer se stalno menjaju uslovi funkcionisanja nacionalnih privreda.

Ovaj rad obrađuje konvertibilnost valute, njene oblike javljanja uslove za uvođenje konvertibilnosti kao i konvertibilnost dinara kroz istoriju.

² Komazec S., Ristić Ž., Monetare i javne finansije, Viša poslovna škola Beograd, Beograd, 2001

1. Kratka istorija konvertibilnosti

Postoje dve vrste valuta: čvrste valute, koje su konvertibilne, i nekonvertibilne valute. Čvrste valute su one koje se mogu zameniti za sve vodeće svetske valute (na primer američki dolar).

Nekonvertibilne su one koje gube na vrednosti u odnosu na robu i usluge kao i one iz zemalja sa hiperinflacijom ili inflacijom većom od 50% mesečno. Inflacija smanjuje vrednost jedne valute u odnosu na druge - stabilnije valute. Da bi se osiguralo da će kupac biti plaćen novcem koji vredi isto u trenutku sklapanja ugovora kao i u trenutku plaćanja, može se koristiti nekoliko metoda.

Prva je zaštita od inflacije, druga da se koristi novac čija vrednost ne opada, ili da se koristi korpa valuta. Razmena valuta je često najrizičniji i najskuplji deo međunarodnih transakcija. Do 1920.godine, devizni kurs se određivao na osnovu konvertibilnosti novca u zlato. Kada se odustalo od ovog standarda 1930. godine, određivanje deviznog kursa postalo je komplikovanije. Da bi se pojednostavio proces razmene valuta, osnovan je MMF.

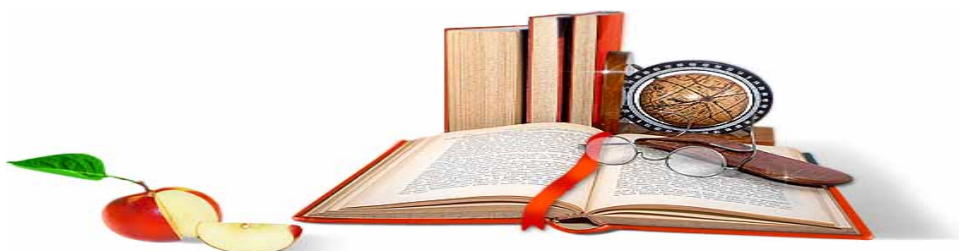
Međunarodni monetarni fond se zalagao za čvrste, stabilne i jedinstvene devizne kurseve, za ostvarenje konvertibilnosti nacionalnih valuta, što će omogućiti multilateralizam u međunarodnim plaćanjima.

Stabilnost deviznih kurseva je bio jedan od osnovnih ciljeva MMF-a prilikom osnivanja. MMF se zalagao za fiksne devizne kurseve verujući da njihova stabilnost pozitivno utiče na razvoj međunarodnih ekonomskih tokova smanjujući „devizni rizik međunarodnog poslovanja“. Drugi razlog je bio pokušaj da se spreče „konkurentne devalvacije“ – namerno obaranje vrednosti sopstvene valute, čime se povećava cenovna konkurentnost domaćih proizvođača na domaćem i inostranom tržištu, što je bila česta praksa u međuratnom periodu.

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com